

● *India: onopgemerkte gigant*

Tegenwoordig gaat veel aandacht uit naar de grondstofhonger van China. Dit is een gevolg van een sterk stijgende welvaart, in combinatie met een enorme populatie. Maar een andere gigant, die in 2040 China zal zijn gepasseerd als land met de meeste inwoners, ontwikkelt zich vrijwel onopgemerkt. Wat speelt er allemaal in India?

India

Land, bevolking en economie

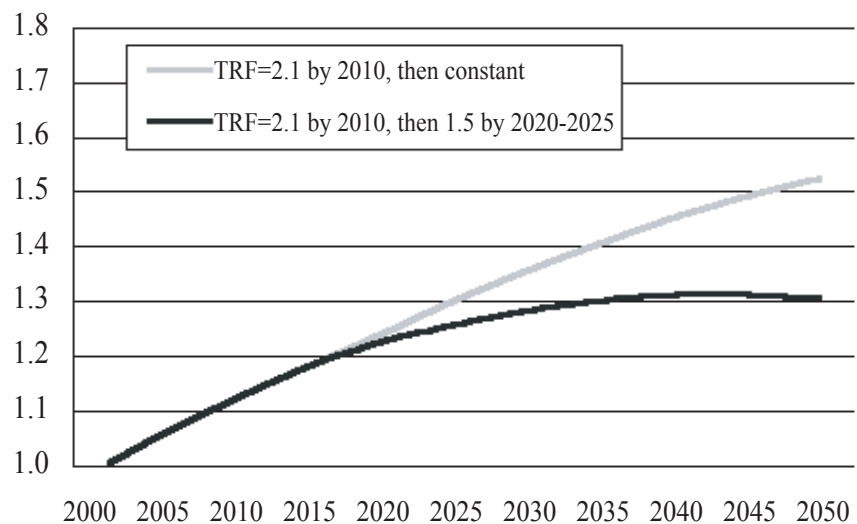
India is het op zes na grootste land ter wereld met een totaal oppervlakte van 3,29 miljoen km² (79 x zo groot als Nederland). Het land heeft 1% van het mondiale bosareaal binnen haar grenzen, maar tegelijkertijd leeft daar 16% van de wereld bevolking. Decennialang groeide de bevolking van India met 2 - 2,5% per jaar, maar sinds het eind van de jaren negentig ligt dit cijfer rond de 1,8%. Hierdoor nam de bevolking van India toe van 238 miljoen in 1901 naar bijna 1,1 miljard in 2003. Deze lijn zal zich volgens de Verenigde Naties doorzetten, waardoor India in 2040 het land met de meeste inwoners zal worden (figuur 1). Met een bevolkingsdichtheid van zo'n 360 inwoners per vierkante kilometer is het één van de dichtstbevolkte landen ter wereld.

Lag de groei van de Bruto Nationaal Product in India tussen 1990 en 2001 nog rond de 4%, de laatste jaren is dit 7% à 8%. India behoort hiermee tot de snelst groeiende economieën ter wereld. In 2020 zal het bruto nationaal inkomen waarschijnlijk gestegen zijn van US\$ 350 in 1995 naar US\$ 830. Officieel is de werkloosheid 8,8%, maar deze statistieken worden niet als betrouwbaar gezien. In werkelijkheid schat men in dat circa eenderde van de bevolking geheel of gedeeltelijk werkloos is.

Bosareaal

Het totale bosareaal van India beslaat iets meer dan 64 miljoen hectare, hetgeen overeenkomt met bijna 20% van het totale landoppervlak (figuur 2). Hiervan is 38 miljoen ha dicht bos (kroonbedekking boven de 40%), 25 miljoen ha open bos (kroonbedekking tussen de 10- 40%) en 0,5 miljoen ha mangrovebos. De soortenrijkdom is enorm. Zo zijn er alleen al zo'n 600 hardhoutsoorten. Het merendeel van de bossen is in handen van de

Billions

Figuur 1 Verwachte bevolkingsgroei India 2000-2050 (TFR staat voor total fertility rate (TFR), het gemiddeld aantal kinderen dat een vrouw baart in haar leven). Bron: USAID

overheid. De totale houtvoorraad op stam wordt geschat op 4,75 miljard m³. Het gemiddelde houtvolume is slechts 43 m³/ha, tegenover bijvoorbeeld 160 m³/ha in Nederland. De verspreiding van de bossen is niet gelijk verdeeld over het land, zo ligt in de staat Madhya Pradesh 20% van het totale bosoppervlak. De meeste bossen liggen in de hoger gelegen, slecht bereikbare gebieden met veel regenval. Er zijn 87 nationale parken en 484 wildreservaten in India en deze bedekken tezamen meer dan 15 miljoen ha. Dit is 4,5% van het landoppervlak en 19% van het bosoppervlak. Door de enorme druk op deze natuurgebieden is het niet eenvoudig om ze afdoende te beschermen.

India heeft na China het grootste areaal plantages met meer dan 32 miljoen ha (17% van wereldtotaal) (FAO). De belangrijkste plantagesoorten zijn eucalyptus, acacia en teak met een aandeel van respectievelijk 25%, 20% en 8%. Jaarlijks worden zo'n 1.500 ha nieuwe plantages aangelegd.

Het bosareaal is in het laatste decennium van de vorige eeuw met 3.800 ha per jaar gestegen. Het nationale beleid is er op gericht het bosareaal uit te bouwen naar 25% van het landoppervlak in 2007 en 33% in 2012, met name door gedegradeerde bossen te herstellen en plantages aan te leggen. Tot dusverre zijn er echter weinig resultaten geboekt.

Duurzaam bosbeheer en certificeren

De eerste voorzichtige stappen op weg naar boscertificering zijn weliswaar gezet, maar tot dusverre zijn er nog geen gecertificeerde bossen in India. In 1990 heeft de Indiase regering het zogenaamde Joint Forest Management (JFM) systeem geïntroduceerd. Dit systeem is er op gericht om lokale gebruikersgroepen te betrekken bij het beheer van bossen om bosdegradatie een halt toe te roepen. Hiervoor worden zogenaamde 'Forest Protection Committees' opgericht. Momenteel is er zo'n 14 miljoen hectare onder JFM gebracht. Alhoewel er kritiek is op het functioneren van

Figuur 2 Verspreiding bosareaal in India

het systeem, zijn de meeste deskundigen het er wel over eens dat dit een goede stap is op weg naar duurzaam bosbeheer. In 2000 heeft de Indiase overheid het programma op basis van evaluaties dan ook aangescherpt. Overpopulatie, armoede en begrazing zijn de belangrijkste oorzaken voor bosdegradatie en bosvernietiging. Men schat dat 60% van de populatie van India direct afhankelijk is van het bos voor energie, bouw materiaal, zaaghout en veevoer. Runderen hebben door het hindoegehoof een bijzonder status in India. Over het algemeen is het daarom toegestaan om ze te laten grazen in de bossen, zelfs in de beschermde gebieden waar het volgens de wet verboden is. Tweederde van alle nationale parken en 83% van alle wildreservaten wordt begraasd. De veestapel is de afgelopen 25 jaar gegroeid van 250 miljoen naar 500 miljoen dieren.

Houtconsumptie

Er is een groeiend gat tussen vraag en aanbod van hout. De vraag is bijzonder dynamisch en stijgt snel. De belangrijkste oorzaken hiervoor zijn de sterke economische groei en stijgende bevolking. Dit brengt een grote vraag naar hout

met zich mee, bijvoorbeeld voor woningbouw en woninginrichting. Dit wordt versterkt door de sterke stijging van de groep met midden en hogere inkomens en de snelle urbanisatie. Het aanbod van hout wordt aan de andere kant geremd door de geringe beschikbaarheid van hout uit eigen land (relatief gering areaal exploiteerbaar bos), bosdegradatie, de grote behoefte aan brandhout en de beperkingen die opgelegd worden aan de houtkap. In tabel 1 staat de houtbalans van India. De jaarlijkse oogst van industrieel rondhout bedraagt 18,8 miljoen m³. Ook worden er grote hoeveelheden brandhout geoogst. De binnenlandse vraag naar brandhout dekt op dit moment circa 40% van de totale energiebehoefte van India. Bijna 80% van de platte-landsbevolking en 50% van de stedelijke bevolking gebruikt brandhout om op te koken. Officieel wordt 40 miljoen m³ hout voor dit doel gebruikt, maar in werkelijkheid ligt dit getal waarschijnlijk veel hoger; zo tussen de 200 en de 300 miljoen m³. Hiervan komt veel uit beplantingen buiten bosverband, waaronder agroforestry. Behalve hout wordt er ook nog eens 280 miljoen ton aan veevoer uit de bossen gehaald.

Houthandel

India is een netto importerend land. De Indiase jaarlijkse rondhoutimport is van 1998 tot 2003 verdrievoudigd en kwam uit op zo'n 2,17 miljoen m³ rondhout, voornamelijk tropisch hardhout uit Maleisië en Myanmar (FAOSTAT). Verder werd er in 2003 2,13 miljoen m³ (r.e.) papier en karton en 1,54 miljoen m³ (r.e.) pulp geïmporteerd. Ook de import van zaaghout en multiplex is ongeveer verdrievoudigd in het afgelopen decennium en deze zou nogmaals kunnen verdrievoudigen tot 2012.

De verwachting is dat de houtconsumptie in de steden gaat groeien met bijna 8,5 miljoen m³ gedurende de komende tien jaar en daarbij komt nog de groeiende vraag in de rurale gebieden (ITTO).

Export uit India speelt een ondergeschikte rol. In 2003 werd slechts 6.000 m³ rondhout geëxporteerd, 10.000 m³ (r.e.) gezaagd hout en 190.000 m³ (r.e.) papier en karton (tabel 1). De Indiase houtmarkt is niet goed georganiseerd en versnipperd. Door het gebrek aan betrouwbare en recente markt informatie mist de houtsector kansen bij de vermarkting van hout, waardoor alternatieve grondstoffen terrein hebben gewonnen. Men doet daarom pogingen om het statistische markt informatiesysteem te moderniseren en (belasting)barrières af te bouwen. Houtimporteurs zijn bijvoorbeeld aan het lobbyen tegen de importbelasting op rondhout.

Handelspartners

Nederland speelt geen enkele rol in de houthandel van en met India. Het gaat hooguit om enkele kubieke meters. Nederland is wel leverancier van papier en karton naar India. Nederland exporteerde in 2003 bijvoorbeeld 40.000 ton papier en 85.000 ton oud papier (CBS, Probos). Voor wat betreft oud papier gaat het hierbij vooral om de laagwaardige soorten oud

Tabel 1 Houtbalans India 2003 in rondhoutequivalent (x miljoen m³)

	Rondhout	Platen	Gezaagd hout	Papier/karton	Pulp
Productie	18.8	3.5	16.3	13.54	7.58
Import	2.17	0.14	0.04	2.13	1.54
Export	0.006	0.1	0.01	0.19	0.12
Consumptie	20.96	3.5	16.33	15.48	9.0

Bron: FAOSTAT

Tabel 2 De drie belangrijkste exporterende landen van naaldhout, loofhout en tropisch loofhout naar India in 2002 (x 1.000 m³)

Naaldhout	Loofhout		Tropisch loofhout		
Nieuw Zeeland	295	Maleisië	64	Maleisië	316
Zuid-Afrika	57	Zuid-Afrika	13	Myanmar	183
Australië	29	Verenigde Staten	10	Ivoorkust	84

Bron: FAOSTAT

papier, die daar weer gerecycled worden. Verder importeert Nederland sinds 1999 zo'n 13.000 m³ houtskool uit India, maar dit is voornamelijk doorvoer via de haven van Rotterdam naar België, Duitsland en Luxemburg. Verreweg de belangrijkste leverancier van naaldhout aan India is Nieuw Zeeland met 295.000 m³ (75% van totale import). Het gaat hierbij vooral om Pinus Radiata. Voor (tropisch) loofhout is Maleisië de belangrijkste handelspartner. Zij leveren bijna een kwart van de totale Indiase import (380.000 m³). Myanmar staat op de tweede plaats met 183.000 m³.

Teak

Het natuurlijke verspreidingsgebied van teak (*Tectonis grandis*) omvat Myanmar, Laos, Thailand en delen van India. Het teakhout uit natuurlijke bossen heeft een uitzonderlijke status op de internationale houtmarkt dankzij de uitmuntende kwaliteit en de schaarse voorraad. De FOB-rondhoutprijzen variëren al naar gelang de kwaliteit van zo'n US\$ 420 tot wel US\$ 2000 per m³ voor de topkwaliteit (ITTO). De hoge prijzen voor teakhout hebben er toe geleid dat er in India veel teakplantages zijn aangelegd: 2,4 miljoen hectare. Maar liefst 43% van de 5,7 miljoen ha teakplantages wereldwijd bevindt zich in India. Helaas wordt de kwaliteit van het plantagehout als minder goed beoordeeld, hetgeen leidt tot lagere prijzen. De gemiddelde exportprijs voor plantageteak ligt rond de US\$ 300/m³, tegen een gemiddelde prijs van US\$ 700/m³ voor teak uit natuurlijke bossen. Ook boeren en andere kleine landeigenaren planten teakbomen om zo voor hun kinderen en kleinkinderen een inkomstenbron te verschaffen voor de toekomst. De kapcyclus van teak ligt veelal tussen de 50 en de 80 jaar.

Conclusie

Zoals het er nu uit ziet, zal India de komende decennia uitgroeien tot één van de grootste economieën ter wereld. De houtconsumptie en de daarbij behorende houtimport zal blijven stijgen door de toenemende economische groei en de groei van de bevolking. India is momenteel veel minder prominent aanwezig op de wereldhoutmarkt dan China. Maar als de groei van de houtconsumptie zich doorzet, neemt de druk op de eigen bossen fors toe en zal India veel actiever gaan optreden op de wereldhoutmarkt. Als de houtbehoefte van deze twee giganten zo sterk zal stijgen als verwacht, dan zullen de grenzen aan de groei snel in zicht komen.

Wineke Straatsma

Patrick Jansen